

روزنامه شرق

آب چاه، هم‌راهی ریز سفیدی دارد اما تنها منبع تامین آب روستای «نگازه‌۴» در شمال اهواز است. عکس: مهدی پدارم‌خو، تسنیم

حق‌بان

سخنی با رئیس قوه قضائیه

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

«امروز اعتراف می‌کنم ما هنوز در قوه قضائیه هیچ تحولی ایجاد نکرده‌ایم. درست است که به فکر هستیم و سندی هم نوشتیم‌اما عملا تحولی ایجاد نکردیم... اگر حکم دهیم و عقو کنیم یا آزادی مشروط بدیم درست است که بد نیست اما تحول هم نیست» (خبرگزاری ایسا-۱۴۰۰/۹/۲۲) این جملات را دیروز رسانه‌ها از قول غلامحسین محسنی‌اژه‌ای رئیس جدید دستگاه قضا منتشر کردند. نگارنده نیز اعتراف می‌کند از شنیدن این جملات که مدت‌هاست توسط منتقدان بیان می‌شود، اما این بار از زبان رئیس قوه قضائیه، متعجب شد؛ واکنش طبیعی این ضرب‌المثل است: «جانا سخن از زبان ما می‌گویی». حالا که دستگاه قضا همه دلسوزان را برای بهبود اوضاع به یاری طلبیده و جلساتی نیز با منتقدان، صرف‌نظر از گرایش‌های آنان برگزار کرده است، به عنوان یک شهروند موضوعی را که در دو سال اخیر دادگستری با آن درگیر است و موجب فشار رسانه‌ای به این نهاد شده، طرح می‌کنم تا شاید با تدبیر بیشتر این حواشی خاتمه یابد.

صرف‌نظر از موافقت یا مخالفت با مجازات مرگ، به هر حال در جرائم شرعی و عرفی و قوانین کیفری کنونی این مجازات پذیرفته شده است؛ ازجمله در قصاص نفس، محاربه و قاپاق سواد مخدر. در ۲۷ خرداد ۱۳۹۸ متنی با عنوان «آیین‌نامه نحوه اجرای احکام حدود، سلب حیات، قطع عضو، قصاص نفس و عضو و جرح، دیات، شلاق، تبعید، نفی بلد، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل یا محل‌های معین» جهت ضابطه‌مندسازی بیشتر اجرای احکام کیفری در ۱۴۸ ماده از تصویب رئیس گذشت. موضوع مورد (سیدابراهیم رئیسی) گذشت. مناقشه ماده ۴۳ است که قاضی اجرای احکام کیفری را موظف کرده ظرف حداقل ۴۸ ساعت

پیش از اجرای مجازات سالب حیات مراتب را به مقامات یا اشخاصی اطلاع دهد تا جهت انجام وظایف محوله در محل اجرای حکم حاضر شوند؛ این افراد عبارت‌اند از قاضی صادرکننده حکم بدوی (البته در صورتی که حضور وی به موجب قانون لازم باشد)، رئیس زندان یا معاون وی، فرمانده انتظامی محل یا معاون وی، پزشک قانونی یا پزشک معتمد، فرد آگاه به مسائل مذهبی، منشی دادگاه، اولیای دم مقتول یا وکیل یا نماینده آنها در اجرای قصاص نفس، وکیل محکوم و شهود در صورتی که حضور آنان به موجب قانون الزامی باشد. هرچند در تبصره اول همین ماده، عدم حضور فرد آگاه به مسائل مذهبی یا وکیل محکوم مانع اجرای حکم دانسته

یکی از قوانین همین آیین‌نامه اجرای احکام مصوب سال ۱۳۹۸ است. طبق ماده ۴۹۰ قانون «آیین دادرسی کیفری» (۱۳۹۲)، آرای کیفری پس از ابلاغ به اجرا گذارده می‌شود. متأسفانه در سال گذشته خانواده محکوم به اعدامی مدعی شدند که محکوم تا ساعاتی قبل از اجرای حکم از مفاد آن مبنی بر تأیید در مرحله فرجام مطلع نبوده است. همچنین بر اساس ماده ۵۲۲ قانون پیش‌گفته، محکوم به سلب حیات در مواردی قبل از اجرای حکم حق درخواست عفو دارد که این امر تا اعلام نتیجه توسط کمیسیون عفو و تخفیف مجازات محکومان، اجرای حکم را به تأخیر می‌اندازد.

علاوه بر این در بند سوم قانون «احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» (۱۳۸۳)، دادسراها (ازجمله دادسرای مجری حکم) مکلف شده‌اند فرصت استفاده از وکیل دادگستری را فراهم آورند. به نظر می‌رسد در صورت عدم ابلاغ وقت اجرای حکم سلب حیات به وکیل محکوم، قاضی مستکلف قابل تعقیب انتظامی نیز باشد. در بند (۵) ماده ۱۶ قانون «نظارت بر رفتار قضات» (۱۳۹۰) برای قضاتی که از انجام وظایف قانونی امتناع کنند، مجازات انتظامی درجه شش تا ۱۰ در نظر گرفته شده است (از تنزل یک پایه قضائی تا خاتمه خدمت با بازنشستگی اجباری). ممکن است یکی از توجیحات عدم ابلاغ زمان اجرای احکام اعدام یا قصاص به وکیل محکوم (مواردی که در گذشته وکیل محکوم مدعی عدم ابلاغ بود)، اطلاع خانواده وی از این موضوع و فناسازی رسانه‌ای علیه قوه قضائیه برای مانع‌تراشی اعلام شود؛ اما تجربه نشان داده است عدم ابلاغ نه‌تنها خلاف آیین‌نامه بوده، بلکه انتقادات رسانه‌ای گسترده‌تری را نیز متوجه دستگاه قضا کرده است؛ ادعاهای خانواده مبنی بر عدم برگزاری ملاقات آخر، همدلی جامعه را با محکوم به مرگ و خانواده وی در پی خواهد داشت. امید می‌رود رئیس محترم قوه قضائیه با پیگیری این موضوع کام دیگری در اجرای سند تحول قضائی بردارد.

سلام به فردا

تادیر نشده کاری کنیم!

سیدحسین مهر آوران

دور جدید مذاکرات احیای برجام در شریایطی آغاز شده است که چشم‌انداز مبهمی پیش‌روی احیای توافق هسته‌ای قرار دارد. در حالی که فشارهای سیاسی ایالات متحده و کشورهای اروپایی جهت احیای برجام تا حد بی‌سابقه‌ای افزایش یافته است، به نظر می‌رسد هیئت مذاکره‌کننده ایران بر سر دوراهی مسیر پرچالش پیش‌روی با تکیه بر متن پیش‌نهادی در دور پیشین مذاکرات و ادامه گفت‌وگوها بر مبنای محتوای توافقات اولیه دولت روحانی - طی ششش دور مذاکرات- با کشورهای عضو برجام قرار گرفته است. بیابید به برخی گزاره‌ها درخصوص شرایط کشور بنگریم:

الف- دوبرابرشدن جمعیت زیر خط فقر در ایران طی «سه سال»
ب- افزایش نگران‌کننده روند مهاجرت نخبگان در نتیجه افق غبارآلود پیش‌رو
ج- سقوط حدود ۲۵درصدی ارزش ریال طی صد روز از استقرار دولت سیزدهم
د- اخبار گزراش‌سوخته و نگران‌کننده از تجمعات مرتبط با مشکلات برخی اصناف تا تنش‌های آبی و چالش‌های محیط‌زیستی.
می‌توان این فهرست را با گزاره‌هایی دیگر تکمیل کرد، اما آنچه مرا به تکرار برخی از این دست فکت‌ها کشانده، این پرسش شاید ساده است که «هدف از مذاکرات احیای برجام حقیقتا چیست؟».
اگر کشور در شرایط بسامانی به سر می‌برد یا دست‌کم این توانایی در میان مسئولان اجرایی وجود دارد که کلاف سردردگم ابربحران‌های موجود را چاره کنند که بسم‌الله، اگر نه و از سر سیری نیست که با قدرت‌های

جهانی درخصوص مناقشه هسته‌ای به مذاکره نشست‌ه‌ایم، پس چه می‌کنیم؟ شل‌کن سفت‌کن‌های دوره‌ای درخصوص توافق هسته‌ای بالاخره چه زمانی پایان می‌یابد؟ تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای چه هزینه‌های هنگفتی را متوجه اقتصاد کشور کرده است؟

بازدارندگی دفاعی در ایران اساسا تا چه اندازه می‌تواند به توانمندی هسته‌ای گره بخورد؟
این مردم نگران و مضطرب‌اند؛ نگران کم‌ارزش‌شدن ریال، نگران کوچک‌شدن سفره‌هایشان و نگران آینده این سرزمین. زبستن در اضطراری هرروزه شایسته این مردم نیست.
تجمع ابربحران‌ها زبینه سرزمینی با چنین ذخایر غنی، امکانات طبیعی و قابلیت‌های جمعیتی نمی‌تواند باشد.
توانمندی غنی‌سازی تا حد سلاح هسته‌ای که هیچ، حتی دستیابی به سلاح هسته‌ای -که در دکتترین دفاعی ایران به فرموده رهبری هیچ جایگاهی ندارد- نمی‌تواند امنیت، ثبات اقتصادی و پیشرفت را به دنبال داشته‌کره‌شمالی پیش چشم ماست.
حل دست‌کم مسئله هسته‌ای گره‌گوری نیست که نتوان آن را باز کرد؛ با درنظرگرفتن «منابع، قابلیت‌ها و امکانات موجود»، درایت‌مندان‌ه می‌توان از این چالش عبور کرد ووظیفه شرعی/اخلاقی مسئولان سیاسی حل هرچه سریع‌تر چالش موجود است.
منتها مسئله‌ای اساسی که پس از آن بلافاصله به ذهن متبادر می‌شود آن است که حل مسئله هسته‌ای بدون درنظرگرفتن بازتعریف «اولویت‌های کشور»، «نحوه حضور منطقه‌ای و تعامل با دیگر کشورها» نزد تصمیم‌سازان سیاسی، آزمایشی ماندگار را به دنبال نخواهد داشت و بدون درنظرگرفتن تغییر رویکردهای کلان، چرخه رفاه نسبی/فقربا با شکل منحنی سینوسی در سال‌های پیش‌رو در کشور تکرار خواهد شد.
با امکان‌بخشی تضارب آرا و شنیدن دیدگاه‌های کارشناسانه عمل‌گرا و متفاوت، مسیر دشوار پیش‌رو را می‌توان اندکی هموارتر کرد. تا دیر نشده، کاری کنیم!

زنان

تلاش بیشتر، در آمد بیشتر

می‌دانند و استدلال می‌کنند که جامعه علیه این اقلیت تبعیض قائل شده و توانایی کامل آنها را کاهش داده است. نویسنده مقاله این سؤال را مطرح کرده است که اکنون طرفداران عقاید چپ، چگونه موفقیت فرآینده زنان آسیایی را توضیح می‌دهند؟ نویسنده مقاله رویکردی رادیکال دارد و معتقد است زنان آسیایی حتی تلاش ویژه‌ای نمی‌کنند؛ زیرا در پس‌زمینه رشد حارق‌العاده آنان، ویژگی‌های درونی، فرهنگی و الگوهای رفتاری وجود دارد. نویسنده مقاله استدلال کرده است که تحقیقات متعدد نشان می‌دهد جوامع آسیایی بیش از سایر گروه‌ها بر مسئولیت شخصی و موفقیت‌های متکی بر خود باور دارند. به‌عنوان مثال، نظرسنجی مرکز تحقیقات پیو نشان داد آسیایی‌های آمریکایی به طور درخور توجهی بیشتر از عموم مردم اعتقاد دارند که «اگر کسی می‌خواهد پیشرفت کند، با تلاش و کوشش سخت‌تر می‌تواند موفق شود». وقتی به‌طور خاص صحبت از زنان آسیایی می‌شود، جود تعجب نیست که داده‌ها نشان می‌ی‌دهد آنها به چنین موفقیتی در بازار کار دست یافته‌اند. در مقایسه با سایر گروه‌های زنان به‌طور متوسط، آنها بچه‌های کمتری دارند و در سنین بالاتر بچه‌دار می‌شوند. احتمال کمی دارد که آنها بچه‌هایی خارج از ازدواج داشته باشند و به دلیل ارتباطات بیشتر نسل‌ها در خانواده‌های آسیایی، حمایت بیشتری در تربیت فرزندان خود از والدین و بزرگان فامیل دریافت می‌کنند. همه این ویژگی‌های فرهنگی منجر به محدودیت‌های کمتر خانوادگی و اختصاص زمان بیشتر برای پیشرفت‌های شغلی می‌شود.

نویسنده مقاله مدعی است جمعیت‌شناسی جامعه غربی به‌سرعت در حال تحول است و گروه‌های به حاشیه رانده‌شده در طول تاریخ را به افرادی با قدرت و نفوذ تبدیل می‌کند؛ درحالی‌که آزار و اذیت جنسی در محیط‌های کاری تحت سلطه مردان یا تبعیض نژادی در زمینه‌های مختلف در جریان اما در حال کم‌شدن است. نویسنده این مقاله معتقد است گروه‌های اقلیت با هر طیف و سلیقه، نسبت به هر زمان دیگری در تاریخ یا هر مکان دیگر از آزادی و کرامت بیشتری برای پیگیری توانایی‌های خود برخوردار هستند.

زیر آسمان جهان

پژشکان قهرمانان جهان

• تنها چند هفته به پایان سال میلادی مانده است و به روال سال‌های گذشته، مجله تایم شخصیت‌های برتر سال ۲۰۲۱ را معرفی کرد. این معرفی کرد، «بارن قهرمانان سال» مجله

تایم دانشمندان سازنده واکسن کرونا بودند. «تایم» با انتشار تصویر چهار دانشمند روی جلد مجله، دانشمندان سازنده واکسن کرونا را به‌عنوان قهرمانان سال ۲۰۲۱ معرفی کرد. «کریملیکا کوربت»، «بارنی گراهام»، «کاتلین کاریتو» و «درو ویسمن» به‌عنوان نمایندگان دانشمندان حوزه توسعه واکسن کرونا عکس و نامشان روی جلد تایم قرار گرفت؛ زنان و مردانی که جهان را در برابر ویروس کرونا محافظت کردند.

به گزارش ایسا، با اینکه دانشمندان سراسر جهان به‌صورت گروهی و انفرادی برای ساخت واکسن کرونا تلاش کردند، اما «تایم» این چهار دانشمند را به دلیل دستیابی به پیشرفتی با اهمیتی بسیار بالا و ارائه پلنرم واکسن نوآورانه و بسیار تأثیرگذار بر اساس mRNA که تأثیرات آن بر سلامت و زندگی انسان‌ها بسیار فراتر از این همه‌گیری است، انتخاب کرده است. مجله «تایم»، سازندگان واکسن کرونا را نه‌تنها قهرمان بلکه «معجزه‌آفرینان» نیز نامیده است.

چند روز پیش «ایلان ماسک» به‌عنوان شخصیت سال تایم معرفی شده بود. ایلان ماسک، رئیس شرکت خودروسازی تسلا و اسپیس ایکس، شرکت اکتشاف فضایی است و به‌عنوان ثروتمندترین فرد جهان با ثروتی که مجله فوربس آن را ۲۶۵.۴ میلیارد دلار تخمین زده، جایگزین جو بایدن و کامالا هریس که سال گذشته این عنوان را کسب کردند، شده است. این کار آفرین ۵۰ساله آفریقای جنوبی که تابعیت کانادایی و سپس آمریکایی دارد، به‌خاطر شخصیت و تویت‌های عجیبش نیز شهرت دارد. سال ۲۰۲۱ برای آقای ماسک و کسب‌وکارش سال همراه با موفقیت بود. اسپیس ایکس در ماه آوریل برنده قراردادی انحصاری با ناسا برای فرستادن نخستین فضانوردان به ماه شد. این شرکت در ماه سپتامبر چهار گردشگر فضایی را به فضا فرستاد که نخستین ماموریت در سفر فضانوردان غیر حرفه‌ای بود.

خبرنگار تایم در توضیح خود از این کارآفرین میلیاردی می‌نویسد: «آقای ماسک که زندگی خود را صرف به‌چالش‌کنشیدن حسودان کرده است، به نظر می‌رسد اکنون در جایگاه آنها قرار گرفته است». ادوارد فلستنال، رئیس مجله تایم، در مطلبی نوشت: «شخصیت سال نشانگر تأثیرگذاری است. تعداد کمی از مردم به اندازه آقای ماسک بر زندگی روی زمین و به‌طور بالقوه زندگی خارج از زمین تأثیر دارند». «تایم» علاوه بر «قهرمانان سال» تاکنون «هنرمند سال» و «ورزشکار سال» را نیز معرفی کرده است. امسال «اولیویا رودریگو» به‌عنوان هنرمند سال و «سیمون بلیز» به‌عنوان ورزشکار سال برگزیده شدند. از سوی دیگر ژانیر بولسونارو در نظرسنجی خوانندگان مجله تایم ۲۰۲۱، مقام اول را کسب کرد و ۲۴ درصد از آرای خوانندگان را به خود اختصاص داد. نتایج این نظرسنجی در هشتم دسامبر در پایگاه خبری این مجله منتشر شد. ۹ میلیون نفر در این نظرسنجی شرکت کردند. این میان شرکت‌کنندگان، ۲۴ درصد گفته‌اند که ژانیر بولسونارو، رئیس جمهوری برزیل شخصی بود که بزرگ‌ترین تأثیر را در اتفاقات سال ۲۰۲۱ داشت. بر اساس این نظرسنجی، دونالد ترامپ، رئیس جمهوری سابق آمریکا با ۹ درصد رای، مقام دوم در این نظرسنجی بود. تأثیرگذارترین افراد یا نهادها به پژوهشکان با ۶.۳ درصد تعلق دارد که با ویروس کووید۱۹ مقابله می‌کنند. در سال ۲۰۲۰، خوانندگان «تایم» کارکنان خدمات ضروری را در اولویت قرار دادند و سردبیران جو بایدن، رئیس‌جمهور منتخب و کامالا هریس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا را ترجیح دادند. این طرح در مجله «تایم» از سال ۱۹۲۷ شروع شد. بعدها، تیزر این نظرسنجی از «مرد سال» به «شخص سال» تغییر پیدا کرد تا افراد، گروه‌ها، جنبش‌ها و ایده‌هایی که بزرگ‌ترین تأثیر را دارند، معرفی کند.

اتفاق

بی‌بی‌سی: اینگر استوجبرگ، وزیر سابق مهاجرت دانمارک در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۹ میلادی، در جریان دادگاهی که به منظور استیضاح او برگزار شده بود، در جدارکن «غیرقانونی» یک زوج پناه‌جو مقصر شناخته شده است. قضات این دادگاه در حکمی تصمیم وزیر سابق مهاجرت دانمارک در جدارکن این زوج در سال ۲۰۱۶ را غیرقانونی خواندند و او را به ۶۰ روز زندان محکوم کردند.

دیلی میل: کیم کارداشیان در حساب توئیتری‌اش اعلام کرده در آزمون وکالت کالیفرنیا قبول شده است. کیم کارداشیان در حساب توئیتری خود از موفقیتش در آزمون وکالت ایالت کالیفرنیا خبر داد و از کسانیی که وی را در این راه همراهی کردند، تشکر کرد. این آزمون به عنوان امتحان دانش‌جویان سال اول حقوق نیز شناخته می‌شود.

هالیوود ریورترز: فهرست نامزد‌های هفتادومین دوره کلن‌گلوب اعلام شد و سینمای ایران با فیلم «قهرمان» به نویسندگی و کارگردانی اصغر فرهادی به جمع پنج نامزد نهایی شاخه بهترین فیلم خارجی راه یافت. «کوپه شماره ۶» از فلاند، «ماشین منو بران» از ژاپن، «دست خدا» از ایتالیا و «مادران موازی» از اسپانیا دیگر نامزد‌های این شاخه از جوایز کلن‌گلوب ۲۰۲۲ هستند.

ورایتی: به نظر می‌رسد تماشاکران در آمریکا برای دیدن بازسازی نمایش‌نامه «داستان وست‌ساید» حاضر نشده‌اند دست به جیب شوند. بازسازی موزیکال کلاسیک «داستان وست‌ساید» به کارگردانی استیون اسپیلبرگ در اولین هفته نمایش خود شکست خورد. این فیلم از دوهزارو ۸۲۰ سالن سینمایی که در اختیار داشت تنها توانست رقم ناچیز ۱۰وینم میلیون دلار به دست آورد.